

DRUŠTVO
STATISTIČARA
I DEMOGRAFA
CRNE GORE

IZVJEŠTAJ O RADU 2024

O DRUŠTVU

Woodgrove Bank successfully launched its innovative mobile banking app, Taskerr, designed to streamline financial management for millennials and small business owners. The launch aimed to address the growing demand for seamless digital payment solutions by providing a secure and intuitive interface. The campaign leveraged social media advertising, influencer collaborations, and targeted email marketing, resulting in over 250,000 app downloads within the first three months. Initial user feedback highlighted the app's ease of use and its ability to facilitate real-time payments.

1. UVOD

Društvo statističara i demografa Crne Gore (DSD) je i tokom 2024. godine nastavilo da sprovodi svoju misiju razvoja i promocije statistike i demografije kao ključnih alata za razumijevanje savremenih društvenih i ekonomskih procesa. Kroz širok spektar aktivnosti – od izrade studija, analize javnih politika, organizacije događaja, saradnje sa akademskim sektorom i međunarodnih angažmana – Društvo je doprinijelo jačanju statističke kulture u Crnoj Gori i unapređenju kvaliteta javnog diskursa zasnovanog na podacima.

Poseban fokus u 2024. godini bio je na analizi rezultata popisa stanovništva, identifikaciji demografskih izazova sa dugoročnim posljedicama po razvoj zemlje, kao i na promociji koncepta pravedne tranzicije i održivog razvoja kroz saradnju sa domaćim i međunarodnim partnerima. Nastavljene su aktivnosti na podizanju statističke pismenosti, kroz edukaciju studenata i obuke u Crnoj Gori i inostranstvu, čime je dodatno

potvrđena stručnost i relevantnost Društva na nacionalnom i regionalnom nivou.

DSD je i dalje snažan zagovarač korišćenja zvanične statistike kao temelja za donošenje javnih politika, insistirajući na profesionalnoj nezavisnosti, transparentnosti i metodološkoj dosljednosti u statističkoj proizvodnji. Kroz saradnju sa organizacijama civilnog društva, akademskim institucijama, međunarodnim partnerima i državnim organima, Društvo je nastavilo da jača između statistike, nauke i građana.

Izveštaj o radu za 2024. godinu pruža pregled ključnih aktivnosti koje su realizovane tokom godine, grupisanih po tematskim oblastima djelovanja Društva, i predstavlja doprinos većoj vidljivosti rada stručne zajednice koja zagovara razumijevanje podataka kao osnove svakog održivog razvoja.

DSD tim

2. ORGANIZACIJA

Organi upravljanja DSD-a su Skupština, Naučno-istraživački odbor i Predsjednik/ca. Skupština se sastaje najmanje jednom godišnje i redovno zasjeda od 27.12.2021. godine kada je održana prva redovna Skupština. Redovno zajedanje u 2023. godini održano je 22. decembra. Skupština je putem, elektronske sjednice usvojila godišnji izvještaj o radu za 2023. godinu i plan rada za 2024. godinu. Zaključno sa 31.12.2024. godine, Skupština je imala 15 članova.

Za vršenje poslova iz svoje nadležnosti Odbor je formirao i tri radna tijela koja se bave specifičnim istraživačkim oblastima. Kao posebne statističke oblasti za 2024. godinu izdvojene su: rodna statistika, istraživanja o održivom razvoju, kao istraživanja o unutrašnjim i spoljnim migracija.

Poseban akcenat stavljen je na uključivanje mladih istraživača i saradnju sa univerzitetima, čime je osnažena generacijska obnova i doprinos razvoju profesionalne zajednice. Kroz učešće u nacionalnim i međunarodnim projektima, članovi

Društva imali su priliku da primijene svoja znanja u praksi, prošire svoja istraživačka interesovanja i doprinesu promociji važnosti statističkog razmišljanja u svim segmentima društva.

Društvo je nastavilo da njeguje principe otvorenosti, multidisciplinarnosti i saradnje sa srodnim organizacijama, kako u zemlji, tako i u regionu i šire. Tokom 2023. godine uspostavljeni su kontakti sa više domaćih i međunarodnih partnera, čime su stvoreni temelji za buduće zajedničke inicijative i širenje uticaja Društva u stručnim i istraživačkim krugovima.

3. Programi

Fokus rada organizacije u 2024. godini, bio je u pet programskih oblasti: demografija, održivi razvoj, zvanična statistika, edukacija i međunarodna saradnja.

1. DEMOGRAFIJA

U saradnji sa Centrom za demokratsku tranziciju (CDT), Društvo statističara i demografa Crne Gore je u martu 2025. godine objavilo studiju „Demografska kriza: Da li Crna Gora planira ili improvizuje?“. Riječ je o nastavku zajedničkih napora da se ukaže na ozbiljne izazove sa kojima se Crna Gora suočava u oblasti demografije, kao i na potrebu za odgovornim, strateški usmjerenim i naučno utemeljenim politikama.

Studija analizira ključne negativne trendove – depopulaciju, starenje stanovništva, migracije, pad fertiliteta i regionalne disbalanse – oslanjajući se na podatke Popisa stanovništva iz 2023. godine, kao i uporedne međunarodne prakse. Publikacija dokumentuje činjenicu da je Crna Gora u periodu od 2011. do 2023. godine izgubila oko 94.000 stanovnika, što je ekvivalent ukupne populacije Nikšića, Berana i Gusinja zajedno.

Poseban akcenat dat je analizi neadekvatnih institucionalnih odgovora na demografske promjene, strukture i povećanje kvaliteta života. U publikaciji se detaljno analiziraju i primjeri drugih zemalja koje su uspješno adresirale slične izazove – kroz kombinaciju pronatalitetnih politika, imigracione strategije, regionalne redistribucije stanovništva i institucionalnog planiranja zasnovanog na podacima. Ističe se važnost uvođenja savremenih modela praćenja demografskih kretanja, uključujući registarski sistem i redovne projekcije stanovništva, koje bi omogućile blagovremeno reagovanje i donošenje efikasnih mjera.

2. ZVANIČNA STATISTIKA

Društvo statističara i demografa Crne Gore nastavilo je da aktivno prati i analizira ključne procese iz oblasti zvanične statistike, sa posebnim fokusom na popis stanovništva, domaćinstava i stanova 2023. godine – kao najznačajnije statističko istraživanje decenije. Tokom 2024. godine, Društvo je analiziralo preliminarne, a potom i konačne rezultate popisa, ukazujući na metodološke, političke i društvene aspekte ovog procesa.

Tim povodom organizovana su dva javna događaja – “podkasta” sa gostima iz statističke i analitičke zajednice, civilnog sektora i medija. Prvi je realizovan u januaru 2023. godine, odmah po objavljivanju preliminarne rezultata, a drugi u oktobru 2024. godine, nakon objave konačnih

podataka. Oba događaja „Preliminarni rezultati popisa“ i „Politika i/ili statistika: Šta nam govore rezultati popisa“ bila su dostupna široj javnosti putem online platformi.

3. MIGRACIJE I ODRŽIVI RAZVOJ

Društvo statističara i demografa Crne Gore nastavilo je tokom 2024. godine saradnju sa Centrom za klimatske promjene, prirodne resurse i energiju Univerziteta Donja Gorica, dajući stručni doprinos u oblasti statističke obrade podataka i analitičkog uvida u okviru projekata koji se bave klimatskim promjenama i održivim razvojem.

Jedan od najznačajnijih projekata u kojem su učestvovali članovi Društva bio je „*Research on the Attitudes and Perception of Pljevlja Citizens Regarding a Just Energy Transition*“ (2024). Ovaj projekat imao je za cilj da se istraže stavovi, brige i očekivanja građana opštine Pljevlja u vezi sa procesom pravedne energetske tranzicije – prelaska sa tradicionalnih izvora energije, poput uglja, na održive alternative. Članovi Društva dali su doprinos u pripremi upitnika,

statističkoj obradi podataka i analizi rezultata.

4. EDUKACIJA

Edukacija i promocija statistike predstavljaju jedan od ključnih stubova djelovanja Društva statističara i demografa Crne Gore. Tokom 2024. godine, Društvo je realizovalo niz aktivnosti usmjerenih na unapređenje statističke pismenosti, kako u Crnoj Gori, tako i na međunarodnom nivou.

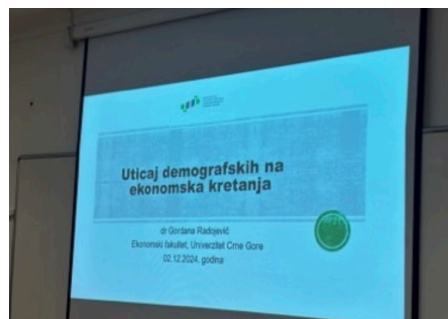

U cilju širenja znanja i razumijevanja statistike među mladima, članovi Društva održali su predavanja studentima različitih fakulteta u Crnoj Gori. Poseban doprinos ostvaren je kroz učešće na manifestaciji Dan istraživanja na Univerzitetu Donja Gorica, gdje je predstavljena uloga Društva u analiziranju demografskih i ekonomskih podataka, razvijanju istraživačke

kulture i uključivanju mladih u statističke projekte.

Prezentacija aktivnosti Društva bila je prilika da se studentima približi značaj statistike kao alata za razumijevanje savremenih društvenih pojava i donošenje odluka zasnovanih na podacima.

Jedna od aktivnosti bila je i realizacija predavanja o povezanosti demografskih i makroekonomskih pokazatelja, koje je održano studentima Ekonomskog fakulteta u Podgorici.

Kroz konkretne primjere, studentima su predstavljene uzročno-posljedične veze između promjena u strukturi stanovništva i kretanja u ekonomiji, uz osvrt na izazove pred kojima se nalazi Crna Gora kada su u pitanju tržište rada, produktivnost i fiskalna održivost.

Na međunarodnom nivou, Društvo je dalo doprinos jačanju kapaciteta za statističku edukaciju kroz aktivno učešće u projektu edukacije trenera u Republici Kirgistan.

Kroz program "Training of Trainers", organizovan u okviru reforme statističkog sistema Kirgizije, predsjednica Društva su obučavali buduće trenere i službenike nacionalnih institucija iz oblasti

zvanične statistike, uz poseban fokus na metodologiju i korišćenje podataka u procesu izrade politika.

Ove aktivnosti potvrđuju posvećenost Društva ne samo u analizi statističkih podataka, već i njihovoj društvenoj funkciji – kroz edukaciju, popularizaciju i aktivno uključivanje šire zajednice u razumijevanje brojeva koji oblikuju svakodnevni život.

IV FINANSIJSKI IZVJEŠTAJ

Ukupan iznos prihoda DSD-a iz donacija za navedene programske aktivnosti u 2024. godini iznosio je 6.503,00 eura.

Pregled rashoda:

Kategorije troškova	Ukupno
Troškovi bruto zarada	2.187,00 €
Troškovi usluga (dizajn, štampa, marketing)	1.316,00 €
Troškovi kancelarije (računovodstvo, potrošni materijal, režije)	3.000,00 €
UKUPNO	6.503,00 €

Društvo statističata i demografa Crne Gore
Podgorica, Crna Gora
Web sajt: www.demostats.me

LinkedIn:

<https://www.linkedin.com/company/association-of-statisticians-and-demographers/>

Instagram:

<https://www.instagram.com/demostat.me/>

Ovaj izvještaj je pripremljen u cilju transparentnog informisanja javnosti o aktivnostima Društva u 2024. godini.

Dijeljenje, preuzimanje ili korišćenje dijelova ili cijelog dokumenta nije dozvoljeno bez prethodne saglasnosti Društva statističara i demografa Crne Gore.